

1. Гендер для всіх. Виклик стереотипам / Т. Марценюк; за участі О. Богдан. Київ: Основа, 2017. 256 с.

**Гетманюк Сергій Петрович,**

викладач кафедри прикордонного контролю  
Національної академії Державної  
прикордонної служби України імені Богдана  
Хмельницького, кандидат військових наук,  
доцент;

**Чорний Артем Миколайович,**

викладач кафедри прикордонного контролю  
Національної академії Державної  
прикордонної служби України імені Богдана  
Хмельницького

## **ОСОБЛИВОСТІ ГЕНДЕРНОЇ ОБІЗНАНОСТІ ПРЕДСТАВНИКІВ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ**

Інтеграція України в європейський простір, розбудова демократичного суспільства вимагають змін в усіх без виключення галузях функціонування суспільства. Разом з тим, гендерний компонент як один з індикаторів розвитку демократичних процесів, проникає у різні сфери життєдіяльності суспільства, стає новою філософією осмислення соціальної дійсності в тому числі і в правоохоронній системі [1, с. 10–12]. Проте, зміни у свідомості людей насправді відбуваються дуже повільно. Так, для прикладу, лише у 2017 році Міністерство охорони здоров'я скасувало заборону жінкам працювати за понад 450 спеціальностями [3, с. 10–12].

В 2018 році подібні зміни відбулися у Збройних силах України, де упродовж тривалого часу існувала заборона жінкам займати керівні посади, а також проходити службу на посадах, пов'язаних з виконанням бойових завдань. Тоді ж за сприяння канадського проєкту підтримки підготовки поліцейських (РТАР) була створена Українська асоціація представниць правоохоронних органів. Саме тому гендерна політика України, особливо в умовах обраного загального курсу на утвердження європейських демократичних цінностей, в контексті функціонування правоохоронних структур постає зовсім у новому, актуальному світлі [2].

У сучасних умовах реформування Державної прикордонної служби України [далі – ДПСУ] питання гендерної рівності та недискримінації, як одного із суб'єктів правоохоронної системи є одним з найбільш актуальних та розглядається як ключове в процесі захисту прав людини, функціонування демократії, утвердження

верховенства права та економічного зростання і сталого розвитку. У цьому контексті особливого значення відіграє питання гендерної обізнаності представників ДПСУ, яке перш за все полягає у підвищенні гендерної освіти, передачі знань, практичних умінь і навичок з гендерної проблематики за допомогою обміну інформацією, досвідом, а також шляхом проведення теоретичних досліджень і дискусій. Метою формування гендерної обізнаності прикордонників є формування у них розуміння насамперед різноманітних соціальних ролей і потреб незалежно від біологічної статі людини, подолання стереотипів, які базуються на гендерних упередженнях, дискримінації та прикладах соціальної нерівності, вміння застосувати отримані знання у своїй професійній діяльності. Сутність розвитку суспільства в контексті забезпечення гендерної рівності – це гендерна справедливість, яка передбачає рівноправність і справедливість у розподілі благ та відповідальності між жінками і чоловіками», оскільки жінки та чоловіки мають різноманітні як потреби так і можливості, тому ці відмінності мають бути відомими і врахованими для усунення міжстатевого дисбалансу [1, с. 11].

Зауважимо, що актуальними темами з гендерної проблематики, обраними для підвищення гендерної обізнаності представників ДПСУ будуть не тільки розуміння відмінностей потреб жінок і чоловіків під час виконання ними своїх функціональних обов'язків в галузі правоохоронної системи а й вивчення нормативно - правових актів щодо недискримінації і рівноправ'я в контексті виконання своїх посадових обов'язків. Подальшими напрямками дослідження зазначеної тематики буде вивчення механізмів дотримання рівних прав та можливостей у правоохоронній діяльності жінок та чоловіків, а також подальша обізнаність в контексті розуміння загальних принципів впровадження гендерної рівності та гендерного балансу між жінками та чоловіками, що працюють органах та підрозділах ДПСУ.

### ***Список використаних джерел***

1. Вихор С. Законодавче забезпечення гендерної рівності в освітньому просторі України. *Сучасні стратегії гендерної освіти в умовах євроінтеграції*, 10–11 вересня 2020 р. / Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка ; за заг. ред. В. П. Кравця, О. М. Кікінежді. Тернопіль : TNPU, 2020. С. 10–12.

2. Вояк Х. Гендерний дискурс у сучасній українській політиці. *Сучасні стратегії гендерної освіти в умовах євроінтеграції*, 10–11 вересня 2020 р. / Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка ; за заг. ред. В. П. Кравця, О. М. Кікінежді. Тернопіль : TNPU, 2020. С. 15–17.

3. Жінка може все: МОЗ скасував обмеження на 450 професій для жінок. *Еспресо*. Матеріал від 21.12.2017 р. URL:

[https://espreso.tv/news/2017/12/21/zhinka\\_mozhe\\_vse\\_moz\\_skasuvav\\_obmezhennya\\_na\\_profesiyi\\_dlya\\_zhinok](https://espreso.tv/news/2017/12/21/zhinka_mozhe_vse_moz_skasuvav_obmezhennya_na_profesiyi_dlya_zhinok).